
BEFORE
MEMORY
ARRIVES
FERDINANDO FREGA

VOORDAT DE HERINNERING KOMT

The Art of Attraction · 08

Als er een kind wordt geboren, kijkt iedereen eerst naar de ogen.

We buigen ons over de wieg, we komen dichterbij, we zoeken een kleur.

Worden het die van zijn moeder?

Worden het die van zijn vader?

Dan komt er een arts, of een verpleegkundige, die zegt wat niemand wil horen: dat de kleur nog niet bestaat. Dat ze in het begin bij iedereen bijna hetzelfde is. Een grijs, een verbleekt blauw, de kleur van iemand die nog niets heeft gezien.

Want zo is het.

Aan het begin van het leven is de blik universeel.

Hij is leeg.

En het duurt maanden om hem te vullen.

De iris werkt langzaam. Hij legt een beetje bruin neer, een beetje groen, een beetje zwart. Alsof het lichaam wacht om te begrijpen naar welke wereld het zal moeten kijken, voordat het beslist met welke ogen het ernaar kijkt.

Ik heb altijd gedacht dat het daarna niet zo anders is.

We worden steeds opnieuw geboren met die lege blik.

En we brengen de rest van onze tijd door met hem te vullen.

Elke ervaring laat een spoor na.

Elke vreugde voegt een tint toe.

Elk verdriet nog een.

En zo houden de ogen, zonder dat we het merken, op alleen een deel van het lichaam te zijn en worden ze een archief.

Een stil geheugen.

Dan komt het moment waarop we een eenvoudige en wrede waarheid beseffen: we zien mensen vaak pas echt wanneer we niet meer naar hen kunnen kijken.

En dan neemt de herinnering ons mee terug.

Naar een zin die niet is uitgesproken.

Naar een telefoontje dat is uitgesteld.

Naar een bezoek dat we hadden kunnen afleggen.

Naar een omhelzing die we vanzelfsprekend vonden.

Nee, ik ben mijn verstand niet kwijt.

“Heb nog even geduld, lezer, en volg mijn redenering.”

Hoe vaak denken we aan wie er niet meer is, en aan de dingen die we hadden willen zeggen of doen?

Het is iedereen overkomen.

En het zal weer gebeuren.

Als ik vandaag met iemand kon praten die er niet meer is, zou ik kiezen voor mijn vader, mijn moeder, mijn grootouders, mijn zus, een goede vriend.

En ik zou altijd op dezelfde manier beginnen.

Ik zou zeggen:

“Vergeef me dat ik je niet de tijd heb gegeven die je verdiende.

Vergeef me dat ik bleef rennen achter mijn haast, mijn doelen, mijn alledaagse egoïsme, zonder te begrijpen dat ook ik op een dag dezelfde weg zou gaan als jij.”

Dan reist de geest nog verder.

Hij doorkruist de eeuwen.

Ik zou Jezus willen ontmoeten, niet om hem vragen te stellen, maar gewoon om naar hem te luisteren.

Ik zou Galileo Galilei willen ontmoeten, Einstein, Machiavelli, Michelangelo, Dante Alighieri, Padre Pio van Pietrelcina, Kipling, John Fitzgerald Kennedy — en de groenteboer beneden, samen met de eigenaar van de wijnkroeg.

En dan, bijna als betoverd, zou ik naar alle vrouwen van de wereld willen luisteren.

Zonder onderscheid.

Want elk van hen zou iets anders te vertellen hebben.

Een ander perspectief.

Een ander verhaal.

Een andere waarheid.

En toch kom ik, met mijn voeten weer stevig op de grond, uit bij een parallel die ik mooi vind.

Als alles wat we scheppen, alles waarvan we geloven dat het waarde heeft, alles wat anderen iets zou kunnen nalaten, niet op tijd met mensen wordt gedeeld, dan gebeurt er altijd hetzelfde.

Er komt een dag waarop iemand zal zeggen:

“Wat jammer. Ik had hem graag ontmoet.”

“Wat jammer. Ik had graag naar hem geluisterd.”

“Wat jammer. Ik had graag geweten wat hij dacht.”

Maar de verantwoordelijkheid voor wat ongezien blijft, ligt nooit alleen bij degene die schept.

Vaak ligt ze bij wie het niet op tijd laat zien — en hier zijn vrouwen, zoals altijd, de meesters: zij weten hoe ze gezien moeten worden.

En ze ligt bij wie beslist wat er gezien wordt: het web. Als Google je geen zichtbaarheid geeft, leest niemand je — tenzij je betaalt.

Bij wie mensen niet laat opmerken wat er voor hun eigen ogen gebeurt.

Want de herinnering komt bijna altijd achteraf.

De blik daarentegen komt, als we geluk hebben, op tijd.

Ferdinando